GEMEENTE
MAASGOUW.

Raadsvergadering
01-10-2024

Documentnummer: D/24/154729

Zaaknummer: Z/22/027154

Voorstel tot het doorontwikkelen van Ontmoeten & Ontwikkelen naar Mens in Ontwikkeling Maasgouw

Van:	*College (portefeuillehouder Snijckers)*
Voorstel:	Voorgesteld wordt om: 1. Voor de subsidiëring van PSW Werk ter uitbreiding en doorontwikkeling van Ontmoeten & Ontwikkelen in te stemmen met structurele bekostiging van € 155.100, met jaarlijkse indexatie van 6% en de organisatie en het te subsidiëren bedrag op te nemen in de begroting 2025.
Bijlagen:	**Bijgevoegd:** Bijlage 1: Plan PSW Werk: Van Ontmoeten en Ontwikkelen naar Mens in Ontwikkeling 2025 Bijlage 2: Subsidieaanvraag 2025 PSW Werk Bijlage 3: Juridisch advies Bijlage 4: Concept raadsbesluit **Ter inzage:** n.v.t.

Toelichting

Voorstel tot het doorontwikkelen van Ontmoeten & Ontwikkelen naar Mens in Ontwikkeling Maasgouw

Inleiding:

Ontmoeten & Ontwikkelen biedt een veilige omgeving en zorgt er zo voor dat mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt meer kennis, ervaring en vaardigheden opdoen, zodat ze mee kunnen doen en toe kunnen groeien naar vrijwilligerswerk of betaald werk.

Vanuit Ontmoeten & Ontwikkelen wordt samengewerkt met verschillende partners. De verbinding met andere lokale projecten en activiteiten wordt steeds meer gelegd. Voorbeelden hiervan zijn het beheer van de openbare ruimte, het opknappen van fietsen en het sorteren van kleding. Uiteraard met ondersteuning van begeleiders. Zo vinden de deelnemers opnieuw zingeving, vertrouwen en een toekomstbeeld. In hun werkzaamheden voelen deelnemers zich gewaardeerd en dat draagt bij aan het persoonlijke welzijn. Daarbij komt ook dat we Ontmoeten & Ontwikkelen zien als een ontmoetingsplek waarvan de inwoner (met en zonder uitkering) weet dat hij er terecht kan. Een “open huis” construct, zodat onze inwoners hier terecht kunnen voor ontmoeting, activiteiten en aansluiting vinden bij andere mensen. Het faciliteren van ontmoeten in de wijk draagt bij aan versterking van de gemeenschap, aan het voorkomen van eenzaamheid en aan het bieden van een zinvolle invulling van de dag.

Uitkeringsgerechtigden kunnen in Maasgouw deelnemen aan een aantal projecten om de afstand tot de arbeidsmarkt te verkleinen. Hiervoor zijn, naast Ontmoeten en Ontwikkelen, het arbeidsontwikkeltraject bij de leerpool van ons wijkteam en de Stichting Kledingbank opgezet. Inwoners kunnen hier werkervaring opdoen, werknemersvaardigheden aanleren en soms ook extra taallessen volgen. Deze projecten zijn goede initiatieven, waarmee Maasgouw een gevarieerd aanbod in activiteiten voor deze mensen heeft. Ook verzorgt Wel.kom voorliggend de nodige activiteiten voor onze inwoners. De projecten worden los van elkaar goed benut. Als deze projecten verder aan elkaar worden verbonden kan dit doorgroeien naar een lokaal mensontwikkelbedrijf (MOB).

Beslispunten:

1. Voor de subsidiëring van PSW Werk ter uitbreiding en doorontwikkeling van Ontmoeten & Ontwikkelen in te stemmen met structurele bekostiging van € 155.100, met jaarlijkse indexatie van 6% en de organisatie en het te subsidiëren bedrag op te nemen in de begroting 2025.

Argumenten:

1.1 Ontmoeten & Ontwikkelen wordt een plek die structureel doordeweeks toegankelijk is voor een bredere doelgroep

Ontmoeten & Ontwikkelen zal 5 dagdelen per week geopend zijn. Dit is een urenuitbreiding, nu is Ontmoeten & Ontwikkelen 2 dagdelen per week geopend. Ontmoeten & Ontwikkelen zit voor deze 2 dagdelen nu ook vol. Dat wil niet zeggen dat er geen nieuwe deelnemers meer worden toegelaten tijdens deze 2 openingsmomenten. PSW vangt dit voorlopig op totdat uitbreiding is geregeld.

Als de locatie 5 dagdelen per week geopend is, weten inwoners dat er alle doordeweekse dagen activiteiten plaatsvinden waaraan kan worden deelgenomen. Er is altijd iets te doen, er is dus ‘reuring’. Binnen het MOB Maasgouw zullen de arbeidsontwikkeltrajecten worden aangeboden via groepsgewijze begeleiding. Deelnemers leren hierbij samenwerken, leren van elkaar en hiermee wordt efficiënt omgegaan met de begeleidingskosten. De plek om te ontmoeten is voor een bredere doelgroep: voorliggend aan dagbesteding en individuele begeleiding Wmo, uitstroom uit beschermd wonen of gedurende een beschermd wonen traject voor een zinvolle daginvulling en inwoners die een praatje komen maken of vrijwilligerswerk doen.

1.2 De doorontwikkeling wordt gebruikt als mogelijkheid om re-integratie vanuit de behoefte van de mensen zelf te realiseren.

De huidige inrichting van bestaande projecten is vooral vanuit aanbod geregeld en een verplichting om aan een bepaald arbeidsontwikkeltraject mee te doen. In deze situatie kunnen mensen onvoldoende vanuit een veilige omgeving onderzoeken waar hun interesse ligt en onvoldoende vertrouwen krijgen in hun mogelijkheden waardoor er vaker uitval is en mensen steeds opnieuw in een traject terecht komen. Ontmoeten & Ontwikkelen kan doorgroeien naar een plek waar mensen vanuit een veilige omgeving kennismaken met verschillende activiteiten en door te doen ontdekken waar hun interesse en mogelijkheden liggen. Op deze manier kunnen mensen werken aan hun ontwikkeling en de kans op (vrijwilligers)werk vergroten. PSW gaat daarbij samenwerken met lokale ondernemers en organisaties.

Het is belangrijk dat mensen zich op hun gemak voelen, zodat ze tijdens hun traject ook andere problemen kunnen aanpakken, zoals schulden, verslavingen of problemen thuis. Hierbij wordt samengewerkt met bijvoorbeeld het sociaal wijkteam. Soms blijkt dat een betaalde baan niet mogelijk is voor iemand. Dan wordt diegene geholpen om mee te kunnen doen in de samenleving, zoals vrijwilligerswerk of mantelzorg. Op die manier helpen we elkaar én kunnen mensen blijven groeien.

1.3 De samenwerking tussen de leerpool van ons wijkteam, de Stichting Kledingbank en PSW Ontmoeten & Ontwikkelen wordt geïntensiveerd.

Er zijn meer potentiële deelnemers aan arbeidsontwikkeltrajecten dan nu het geval is bij de afzonderlijke voorzieningen. Het is wenselijk om de huidige voorzieningen die we nu voor participatie hebben onder de loep te nemen. Er zijn in Maasgouw een aantal los van elkaar functionerende voorzieningen die grofweg hetzelfde doel hebben, namelijk mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een ontwikkelplek bieden om ze een stap te kunnen laten maken op de participatieladder.

Naast Ontmoeten & Ontwikkelen, hebben we ook de leerpool van ons wijkteam en de kledingbank. Hier worden mensen ook door onze klantmanagers naartoe gestuurd om werkervaring op te doen en werknemersvaardigheden aan te leren. Deze voorzieningen functioneren nu nog los van elkaar. Er worden veel goede dingen gedaan, maar wij denken dat dit nog beter kan. Nu wordt er gewerkt vanuit het aanbod dat er is. Wanneer een inwoner een uitkering aanvraagt, bekijkt de klantmanager samen met de inwoner wat de volgende stap richting werk is. Werk is in deze trouwens niet altijd betaald werk. Wanneer dit niet haalbaar is kan er ook sprake zijn van onbetaald werk. Veelal wordt iemand geplaatst in een arbeidsontwikkeltraject. Het arbeidsontwikkeltraject bij de Kledingbank is opgezet specifiek voor de doelgroep statushouders. Bij onze leerpool komen mensen terecht met allerlei verschillende achtergronden. Als het traject niet passend blijkt te zijn, wordt dit stopgezet en bekijkt de klantmanager opnieuw waar iemand beter op zijn plek is.

Een aanpak vanuit de interesse van mensen werkt beter. En dat zou plaats kunnen vinden vanuit Mens in Ontwikkeling Maasgouw. Een plek die 5 dagdelen per week geopend is. Waar de klantmanager met de inwoner die een uitkering aanvraagt naartoe gaat om kennis te maken. De begeleider van Mens in Ontwikkeling kan dan samen met de inwoner en de klantmanager het intakegesprek aangaan en direct laten zien wat voor mogelijkheden er allemaal zijn om deel te nemen aan activiteiten. De mensen kunnen dan meteen een kijkje nemen en ook verschillende dingen uitproberen. En zien hoe dingen in zijn werk gaan. Als er geen geschikte activiteit is, dan wordt deze ontwikkeld. Op deze manier wordt er ontwikkeld vanuit de echte behoefte van de mens. En kunnen mensen wennen aan werk. Dit werkt motiverender en inspirerender dan een gesprek met een klantmanager in een spreekkamer in het gemeentehuis. Wanneer het traject desondanks stagneert, kan de klantmanager door de begeleider worden betrokken om samen te bekijken wat er gedaan kan worden om een passender aanbod te bieden. Een warme overdracht steeds, in plaats van terugmelden dat het niet loopt. Echt aandacht voor de mens, soms veel geduld, maar ook actief coachen is in onze ogen de weg naar succes. Want uiteindelijk wil iedereen toch gezien en gewaardeerd worden en een plek hebben om te leren. Het doel is dat mensen zich uiteindelijk kunnen ontwikkelen op een werkplek. Daarom wordt vanuit het MOB Maasgouw contact gelegd met lokale ondernemers. Hier kunnen mensen verdere werkervaring opdoen en uiteindelijk doorstromen naar een baan. Op de werkplek kunnen mensen worden begeleid door een jobcoach.

Er wordt hiermee lokaal een veilige omgeving gecreëerd en organiseren in feite een voorportaal, nog vóórdat mensen in een traject worden geplaatst. Bij veel mensen die wij al geruime tijd in de uitkering hebben, spelen meerdere problemen. Het is belangrijk daar aandacht voor te hebben en te werken vanuit een veilige basis. Eerst moet dat aanwezig zijn, voordat deze mensen stappen kunnen zetten in hun ontwikkeling.

Daarbij komt ook dat Mens in Ontwikkeling wordt gezien als een ontmoetingsplek waarvan de inwoner weet dat hij er terecht kan voor ontmoeting, het maken van een praatje en het meedoen aan activiteiten en het verrichten van vrijwilligerswerk.

1.4 Regionale ontwikkelingen vragen om een andere aanpak op het gebied van participatie
Ons sociaal werkbedrijf Westrom heeft in de eerste plaats de taak om mensen uit de WSW werk te bieden. Met de komst van de Participatiewet in 2015, is toegang tot de WSW destijds gesloten. De mensen met een WSW-indicatie vallen dus onder de oude wet. Nieuwe instroom vindt niet meer plaats. Deze groep wordt steeds kleiner. De context waarin Westrom opereert is sindsdien flink veranderd en het wordt steeds belangrijker om activiteiten te richten op het begeleiden van mensen naar werk bij reguliere werkgevers. Tegelijkertijd moet (beschut) werk geboden worden aan degenen die geen/beperkte kans hebben om bij reguliere werkgevers aan de slag te gaan. Dit brengt een transformatieopgave met zich mee en vraagt om aanpassing van de bedrijfsvoering.

Momenteel onderzoeken de MER-gemeenten en de gemeente Roermond of zij zelf een mensontwikkelbedrijf op gaan richten. Roermond onderzoekt hierbij tevens de integratie van Westrom voor de WSW doelgroep. De arbeidscontracten van de WSW-ers blijven dan intact en vallen onder een smalle GR. De HRM-taken hiervan komen dan te vallen onder het MOB Roermond. De gemeente Leudal heeft overigens al een MOB. Dit is klein begonnen, maar uitgegroeid tot het gehele participatiebestand van de gemeente, exclusief de WSW. Als Maasgouw kunnen we de re-integratietrajecten dan flexibel inkopen bij MOB Roermond. Maar als dit in een lokaal MOB wordt georganiseerd, kunnen deze hier vanuit worden georganiseerd, dichtbij de mensen. Bovendien kunnen meer mensen worden gevonden die nu nog niet voor een traject worden aangemeld.

1.5 Doelstellingen en monitoring worden samen met alle partijen ontwikkeld.
Samen met PSW, Wel.kom, SC MER en de leerpool/wijkteam worden doelstellingen geformuleerd voor het MOB. Op basis van de doelstellingen wordt monitoring ingericht. De monitoringsresultaten worden geëvalueerd en op basis van de evaluatie wordt bijgestuurd door de stuurgroep. De stuurgroep bestaat in ieder geval uit: gemeente (sociaal domein en leerpool/wijkteam, PSW, Wel.kom en SC MER. Jaarlijks wordt teruggekoppeld aan het college over de voortgang van de doelstellingen.

3.1 Behandeling is voorzien voor de raadsvergadering op 1 oktober 2024.
We kiezen voor een behandeling van dit voorstel in de raad, omdat besloten is een beleidsarme begroting op te stellen. En dit een inhoudelijk belangrijke ontwikkeling is, die we separaat aan de raad willen voorleggen.

3.2 Er wordt een begrotingssubsidie verstrekt aan PSW
Op basis van bijgevoegd juridisch advies kiezen we ervoor om het MOB Maasgouw door een begrotingssubsidie aan PSW te bekostigen. Dit wordt verwerkt in de 1e programmarapportage 2025. Dit geldt alleen voor het jaar 2025.

Kanttekeningen:

1.1 De overname van Westrom is nog niet geformaliseerd.
Het onderzoek rondom de overname van Westrom is in volle gang. Gekoerst wordt op overname door de gemeente Roermond per 1 januari 2025. De overname is nog niet definitief zeker. Mocht de overname van Westrom niet doorgaan, dan blijft het gezien de WSW ontwikkelingen en de gewenste lokale kwaliteitsslag alsnog van belang om een MOB op te zetten. Echter zouden we dan nog wel gebonden zitten aan de afspraak dat wij jaarlijks 20 re-integratietrajecten afnemen bij Westrom. Het Algemeen Bestuur van Westrom heeft inmiddels een voorgenomen besluit tot nieuw eigenaarschap voor Westrom genomen. De gemeente Roermond is de nieuw voorgenomen eigenaar van Westrom. Het voorgenomen besluit ligt nu ter zienswijze bij de raden van de deelnemende gemeenten van Westrom.

1.2 Voor de verdere uitwerking en samenwerking zijn partijen afhankelijk van elkaar
De netwerkstructuur van het lokale MOB vraagt een investering van alle partijen. Uit gesprekken met PSW, Wel.kom, Servicecentrum MER en de Kledingbank komt naar voren dat zij enthousiast zijn om de losse voorzieningen meer met elkaar te gaan verbinden. Er is een positieve grondhouding. De gemeente wil dit faciliteren. Partijen zijn wel afhankelijk van elkaar voor de verdere uitwerking en samenwerking en dit vraagt een continue investering in de samenwerking.

1.3 Aan het verstrekken van deze subsidie zit een risico verbonden.

Op 29 maart 2023 is besloten om aan PSW een subsidie te verlenen voor de perioden 1-6-2023 tot en met 31-12-2023, 1-1-2024 tot en met 31-12-2024 en 1-1-2025 tot en met 31 mei 2025 voor het project Ontmoeten & Ontwikkelen. Dit project betreft een pilot. Deze subsidie is destijds verstrekt op grond van artikel 4:23, derde lid onder d van de Algemene wet bestuursrecht (Awb, incidentele subsidie).

Gedurende de looptijd van deze beschikking, is gebleken dat het subsidiebedrag voor (onder meer) 2024 ontoereikend is. PSW wil immers de pilot uitbreiden naar vijf dagdelen, waardoor ook extra middelen benodigd zijn. PSW Werk heeft daarom een aanvullende subsidie aangevraagd voor het jaar 2024 en 2025.

Het college heeft op 6 augustus 2024 besloten om de subsidiebeschikking van 29 maart 2023 te wijzigen, waarbij de subsidie voor 2024 wordt verhoogd naar een bedrag van € 63.826. Deze subsidie wordt dan als begrotingssubsidie verstrekt. De subsidie is immers niet meer incidenteel. Hier zit wel nog een risico aan verbonden. Het college moet hiertoe besluiten en de raad moet dit vervolgens daadwerkelijk opnemen in de 2e programmarapportage 2024. Als dat niet gebeurd, is er achteraf toch geen wettelijke grondslag. Om het juridisch helemaal correct te doen, zou de subsidie eigenlijk moeten worden afgewezen wegens het ontbreken van een wettelijke grondslag. Dit is niet wenselijk, waardoor bovenstaande de beste oplossing is. De subsidie voor het jaar 2025 wordt ook verstrekt als begrotingssubsidie. De organisatie én het te subsidiëren bedrag worden in de begroting vermeld.

Het risico zit er in dat een andere organisatie een soortgelijke subsidie aanvraagt. Deze subsidie kan dan niet zonder meer worden geweigerd. Op het moment dat het college deze subsidie alleen aan PSW Werk wenst te verstrekken, wordt bovendien een schaarse subsidie gecreëerd. De verdeling van een schaarse subsidie moet op een transparante en non-discriminatoire wijze plaatsvinden. Momenteel gebeurt dit niet, hetgeen een risico vormt. Het is wel nog maar de vraag hoe groot de risico's zijn. Op het moment dat sprake is van een begrotingssubsidie, is het immers ook niet duidelijk of het transparantiebeginsel ook in dat geval van toepassing is.

1.4 Op het moment dat een MOB is opgericht, moet opnieuw worden bezien of deze activiteiten gesubsidieerd kunnen worden of dat deze ingekocht moeten worden

Zoals in bijgevoegd advies is aangegeven, is op dit moment sprake van subsidie. Dat kán anders worden op het moment dat een MOB is opgericht. Op dat moment zal opnieuw getoetst moeten worden of aan de voorwaarden uit artikel 4:21 van de Awb is voldaan en daarmee sprake is van subsidie.

Samenhang met andere Beleidsdocumenten:

Dit voorstel past in het Maasgouws coalitieakkoord "Samen bouwen aan een sterk, sociaal en duurzaam Maasgouw" waarin staat opgenomen dat de gemeente samen met andere organisaties invulling geeft aan een takenpakket op het terrein van "arbeid, inkomen en participatie".

Communicatie:

Na positieve besluitvorming ontvangt PSW Werk een beschikking. De netwerksamenwerking en contacten met lokale ondernemers worden uitgebreid. Ook zal richting inwoners via de bekende kanalen worden gecommuniceerd over de openingsuren en activiteiten.

Financiën

2024:

Resterend voor 2024 bedragen de incidentele kosten € 63.826. Er is dekking vanuit het budget Participatiewet (662300) met een bedrag van € 73.600. Hiervan is € 20.000 als budgetoverheveling in de jaarrekening 2023 gevraagd, zijnde werkbudget voor 2024. Dit werkbudget is beschikbaar na het vaststellen van de Jaarstukken 2023 in de Raadsvergadering d.d. 9 juli 2024.

2025 e.v.:

De kosten bedragen jaarlijks structureel € 155.100. Vanuit het huidige budget is hier geen dekking voor. In de meerjarenbegroting 2025-2028 is als uitgangspunt in de financiële foto opgenomen een structurele bijdrage van € 155.100. Indien de raad positief instemt (zie bijlage 2 en 3), is in de dekking voorzien.
Deze middelen zullen structureel ten laste van de post onvoorzien moeten worden gebracht.

Geconstateerd kan worden dat de post 'Onvoorzien structureel' (zijnde het actuele structurele begrotingssaldo) ondanks het doorlopen heroverwegingstraject in 2023 wederom onder druk staat. Dit is m.n. voor de begrotingsjaren vanaf 2026 (het zgn. 'ravijnjaar' waarmee gemeenten worden geconfronteerd en ook deel uitmaakt van de discussie die landelijk speelt). Daarbij zijn in de komende jaren ook een aantal besparingen ingeraamd (m.n. in het sociaal domein) die nog geëffectueerd moeten worden, zoals beschreven in de risicoparagraaf.

In de Kadernota 2025 is een actuele doorkijk van de financiële positie opgenomen inclusief een doorvertaling van de Meicirculaire 2024. Vanuit financieel perspectief zou normaliter in overweging gegeven worden om ruimte vragende claims die uitstelbaar zijn integraal af te wegen in het heroverwegingstraject bij samenstelling van de begroting 2025. Hier is in dit geval geen sprake van. De voorziene contractpartner (PSW Werk) dient vooruitlopend op de ingangsdatum van 1-1-2025 zekerheid te hebben op de invulling en hiervoor zaken in te regelen. Dit tevens met het oog op argument 1.4, er is nog geen duidelijkheid per wanneer, tegen welke prijs en met welke kwaliteit de gemeente Maasgouw de re-integratietrajecten kan inkopen bij MOB Roermond.

Planning en uitvoering:

Na uw positieve besluitvorming kan PSW Werk aan de slag met het verruimen van de openingstijden voor 2024. Met de samenwerkende partners worden werkafspraken gemaakt. Ontmoeten en Ontwikkelen kan hiermee doorgroeien tot een locatie waar de inwoners van Maasgouw terecht kunnen voor een breed activiteiten- en ondersteuningsaanbod.

Bijlagen:

Bijlage 1: Plan PSW Werk: Van Ontmoeten en Ontwikkelen naar Mens in Ontwikkeling 2025
Bijlage 2: Subsidieaanvraag 2025 PSW Werk
Bijlage 3: Juridisch advies
Bijlage 4: Concept raadsbesluit

Team: Sociaal Domein